

Listy pytań inicjalnych **Ochrona danych osobowych w kontekście systemów sztucznej inteligencji**

Szanowni Państwo,

przekazujemy Państwu listy pytań inicjalnych dotyczące ochrony danych osobowych przy tworzeniu i wykorzystywaniu systemów sztucznej inteligencji, opracowane przez prof. Uł dra hab. Dominika Lubasza przy wsparciu ekspertów Urzędu Ochrony Danych Osobowych oraz pozostałych członków Społecznego Zespołu Ekspertów przy Prezesie UODO.

Badanie potrzeb organizacji pokazało, że od 41 do 58,5% podmiotów nie dostrzega związku między narzędziami sztucznej inteligencji (AI) a przetwarzaniem danych osobowych, a 95,9% nie uważa się za przygotowane do wdrożenia AI zgodnie z RODO. Pytanie o zgodność pada zwykle wtedy, gdy narzędzie już działa, a rozstrzygnięcia o wykorzystywanych danych i dostawcy zapadły wcześniej.

Listy służą temu, by pytania te postawić przed zakupem narzędzia lub rozpoczęciem prac. Pytania o zgodność z RODO poprzedzono pytaniami projektowymi, ponieważ bez wiedzy, co system robi i na jakich danych pracuje, nie da się ocenić podstawy prawnej. Każde pytanie przypisano, tam, gdzie ma to znaczenie, do fazy trenowania modelu, fazy wdrożenia albo do obu tych faz. Każda z list zawiera też pytania o praktyki zakazane (art. 5 aktu o sztucznej inteligencji – AI Act), o przejrzystość (art. 50 AI Act) i o przegląd systemu po wdrożeniu.

Opracowanie ma dwa poziomy: trzy listy wejściowe wybierane według profilu adresata i wspólną dla nich Wersję Rozszerzoną. Każda ma własne założenia i instrukcję wypełnienia:

Wersja 0 – dla organizacji poza profilem dwóch kolejnych list, w tym budujących lub dotrenowujących własne modele.

Wersja dla małych i średnich przedsiębiorstw – dla firm korzystających z gotowych narzędzi AI, bez fazy trenowania; bez wiedzy prawniczej.

Wersja dla sektora publicznego – dla jednostek realizujących zadania publiczne, z uwzględnieniem zasady legalizmu i wymogów postępowania administracyjnego.

Wersja Rozszerzona – poziom pogłębiony, obejmujący RODO oraz sygnalizację obowiązków z AI Act: klasyfikację ryzyka i ocenę wpływu na prawa podstawowe; wypełniana, gdy lista wejściowa wykaże przesłanki wskazane w jej opisie, w szczególności budowę lub dotrenowywanie modelu albo wpływ na sytuację prawną osób.

Listy nie zastępują analizy ryzyka, oceny skutków dla ochrony danych ani oceny wpływu na prawa podstawowe i nie stanowią wiążącej wykładni przepisów; są materiałem wejściowym do tych analiz. Wypełnionej listy nie przekazuje się organowi nadzorcemu ani nie przesądza ona o zgodności z RODO.

Zachęcamy do przekazania opracowania inspektorom ochrony danych oraz osobom odpowiedzialnym za zakupy i wdrożenia technologiczne w całości albo w części dotyczącej adresata.

Uwagi i doświadczenia z korzystania z list, które zostaną wykorzystane przy kolejnej aktualizacji **przekazanego materiału, proszę kierować do UODO na adres e-mail: pytania_inicjalne@uodo.gov.pl do 30 września 2026 r.**

Z wyrazami szacunku

Mirosław Wróblewski

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych

dr Mirosław Gumularz

Przewodniczący Społecznego Zespołu Ekspertów przy Prezesie UODO

prof. Uł dr hab. Dominik Lubasz

Członek Społecznego Zespołu Ekspertów przy Prezesie UODO

koordynator i redaktor opracowania